

Asia: VN/16881/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Edustan

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

psykoterapiakoulutusta tuottava organisaatio

Miten esitys vastaa hallitusohjelman tavoitteisiin

1) Tukeeko esitys tavoitteita vahvistaa psykoterapiapalveluiden saavutettavuutta uudistamalla psykoterapeuttikoulutusta kaksiportaiseksi ja säätämällä ensimmäisen portaan koulutus maksuttomaksi.

Ei, miksi? [Esitetty malli on riittämätön ja kapea-alainen eikä turvaa psykoterapioiden saavutettavuutta. Koulutuksen sisältö on vaarassa kapeutua yksittäisiin menetelmiin, jolloin uudistus ei vastaisi potilaiden monimuotoisiin tarpeisiin eikä se tukisi jatkumoa psykoterapiakoulutuksen eri tasojen välillä. Perustasolla toteutettavan koulutuksen on mahdollistettava jatkokouluttaminen siten, että kaikkien tutkimusnäyttöön perustuvien psykoterapiamuotojen opiskelulle rakentuu jatkumo.]

2) Tukeeko esitys mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantamista kehittämällä perustason mielenterveyspalveluja ja porrasteista hoitomallia?

Ei, miksi? [Koulutusjärjestelmän tulee perustua monipuoliseen teoriapohjaan ja tutkimusnäyttöön eikä liian kapea-alaiseen menetelmävalikkoon. Eitetyn mallin toteutuessa vaarantuisi potilaiden yhdenvertaisuus sekä hoidon vaikuttavuus, kun iso osa potilaista jäisi vaikuttavan hoidon ulkopuolelle. Yhdenvertaisuus ja vaikuttavuus saavutetaan monipuolisella koulutusjärjestelmällä, jossa on osaamista eri viitekehysistä ja terapiamuodoista.]

3) Tukeeko esitys lasten ja nuorten terapiatakuuta?

Ei, miksi? [Lapset ja nuoret ovat psyykkisen kehitysvaiheensa vuoksi erityisen haavoittuva ryhmä. He tarvitsevat pysyvän ja turvallisen hoitosuhteen, jossa ihmiset vaihtuvat mahdollisimman vähän. Lasten ja nuorten kanssa työskentelevät tarvitsevat riittävää osaamista ja ammattitaitoa, jotka ovat perehtyneet juuri tähän kehitysvaiheeseen. Yksittäiset menetelmälliset interventiot eivät ole riittäviä

vastaamaan kaikkien lasten ja nuorten tarpeisiin. Lisäksi erityisesti lasten ja nuorten tulisi päästä oikeanlaiseen hoitoon mahdollisimman pian. Esitetyn mallissa on riski, että he jumittuvat perustasolle eivätkä saa tarvittaessa oikeanlaista, juuri yksilölle soveltuvaa hoitoa.]

Esityksen mukaan kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen ensimmäisen taso sisältäisi yhtenäiset edellytykset tuottavan teoreettisen koulutuksen (30 op) lisäksi menetelmällisten opintojen kokonaisuuden (15 op), joka voisi sisältää koulutusta lyhytinterventioihin tai eri psykoterapiasuuntauksille ja -muodoille yhteisiin terapeutisiin taitoihin

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen tavoitetta?

Ei, miksi? [Esitetty malli ei tue monialaista psykoterapiakoulutusta ja on liian suppea osaksi varsinaista psykoterapiakoulutusta. Opetuksessa tulisi olla jatkumo teorian, menetelmän ja potilastyön opiskelussa, joka muodostaa laadukkaan kokonaisuuden. Esitetty malli mahdollistaisi koulutuksen jatkumon perustasolta vain hyvin rajattuihin koulutuksiin.]

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus palvelujärjestelmän tarpeiden mukaista koulutusta?

Ei, miksi? [Psykoterapeuttikoulutuksen tulee lähteä apua tarvitsevista eikä ole potilaiden eikä kansantaloudellinen etu rakentaa lähtökohtaisesti liian kapeaa mallia. Perustasolle on tärkeää saada lisää psykoterapeuttista osaamista, mutta tämän tulisi olla monesta eri näyttöön perustuvista suuntauksista ammentavaa opetusta. Koulutuksen suunnittelussa tulisi kuulla psykoterapiakoulutuksesta vastaavia yliopistoja ja kokeneita kouluttajaorganisaatioita kattavasti, jotta psykoterapiapalvelujen saatavuus voisi aidosti liittyä hoitovaihtoehtojen yksilölliseen soveltuvuuteen.]

Palvelujärjestelmien tarvitsemien lyhytinterventioiden vuosittaiseksi koulutustarpeeksi on arvioitu noin 2 000 - 4 000 koulutettavaa vuodessa. Millaisessa yliopistojen ja hyvinvointialueiden työnjaossa ja yhteistyössä lyhytinterventioiden koulutus tulisi toteuttaa, jotta se toteutuisi määrällisesti ja laadullisesti riittävänä? Mahdollistaako esitys tarkoituksenmukaisen työnjaon ja yhteistyön?

Tarkoituksenmukainen työnjako ja yhteistyö on esityksessä määritelty epäselvästi. Tällaisena esitetty koulutustarpeen arvio ei näytä realistiselta.

Rahoituksesta

Toteuttaako esitetty rahoitusmalli esityksen mukaisen koulutuskokonaisuuden toteuttamista?

Ei, miksi? [Psykoterapiakoulutuksen tulisi olla Yliopistojen vastuulla ja koulutuksen rahoitus tulisi osoittaa lähtökohtaisesti yliopistoille. Näin taattaisiin laadukas, tutkimusnäyttöön perustuva koulutus, joka säilyisi monialaisena ja potilaiden tarpeita vastaavana.]

Muuta huomioita esitettyyn rahoituksen myöntämiseen ja maksamiseen liittyen?

-

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattihenkilön erikoispätevyys

Huomioita ehdotettuun erikoispätevyyteen ja sen rekisteröimiseen liittyen?

Suppea menetelmäkoulutus ei ole peruste erityispätevyydelle. Esitetty erikoispätevyys jää epämääräiseksi eikä käy selville mitä lisäarvoa se toisi alalle.

Muuta huomioitavaa esitykseen liittyen?

Huomiot

Esitys ei tue psykoterapiapalvelujen saatavuutta avun tarvitsijoiden näkökulmasta eikä heidän valinnanvapauttaan. Malli kapeuttaisi psykoterapeuttisen osaamisen yksittäisiksi manualisoiduiksi menetelmiksi, eikä huomioisi alan tutkimustietoa monipuolisesti. Tämä vaarantaisi jo valmiiksi heikossa asemassa olevien potilaiden kuten lasten ja nuorten oikeutta päästä monialaisesti toteutettuun ja aidosti heidän tarpeistansa lähtevään hoitoon. Hoidon saatavuutta helpotettaisiin tukemalla nykymuotoista psykoterapiakoulutusta ja lisäämällä taloudellista tukea psykoterapeuttista hoitoa tarvitseville potilaille. Psykoterapeuttikoulutuksen uudistus tulisi valmistella aidossa yhteistyössä vastuuyliopistojen, korkeakoulujen, psykoterapiakouluttajien ja psykoterapeuttien sekä muiden mielenterveysalan ammattiryhmien edustajien ja hyvinvointialueiden kanssa.

Levänen Maija
Turun lasten- ja nuorisopsykoterapiayhdistys